

Integraal Veiligheidsplan

Geldermalsen 2013-2016

“Vasthouden en Versterken”

INHOUDSOPGAVE BLZ.

Samenvatting	3
1 Inleiding	4
2 Strategisch Kader.....	5
2.1 Lokaal, regionaal en landelijk kader	5
2.2 Terugblik op de vorige periode.....	5
2.3 Missie	5
2.4 Visie.....	6
2.5 Doelstelling.....	6
2.6 Strategische inhoudelijke uitgangspunten	6
2.7 Strategische organisatorische uitgangspunten.....	7
2.8 Strategische partners	9
3 Analyse op hoofdlijnen	11
3.1 Oordeel en beleving van inwoners over veiligheid.	11
3.2 Cijfermatig beeld.....	11
4 Hoofddoelstelling en prioriteiten.....	13
4.1 Hoofddoelstelling.....	13
4.2 Subdoelstelling.....	13
4.3 Prioriteiten.....	13
5 Prioriteit 1 veel voorkomende criminaliteit en woninginbraken.....	14
6 Prioriteit 2 Huiselijk Geweld en geweld in de openbare ruimte.....	16
7 Prioriteit 3 Aanpak jongerenoverlast.....	18
8 Prioriteit 4 Crisisbeheersing.....	21
9 Prioriteit 5 Bewonersparticipatie en pilot verbinding, veiligheid en vertrouwen ...	22
10 Prioriteit 6 Opvang Ex-gedetineerden.....	25
11 Prioriteit 7 Ondermijning.....	26
12 Begroting.....	29
Bijlage 1 Wijkscan criminaliteit en overlast gemeente Geldermalsen.....	30
Bijlage 2 Verantwoordelijkheden	31
Bijlage 3 Nationale politie	32
Bijlage 4 Reguliere werkzaamheden Veiligheid	34
Bijlage 5 Uitvoeringsplan 2013.....	35

Samenvatting

De gemeente Geldermalsen heeft als missie voor Veiligheid te werken aan een afname van feitelijke veelvoorkomende criminaliteit, woninginbraken, overlast en geweld en een toename van het vertrouwen in de politie en de veiligheidsaanpak van de gemeente. Naar onze visie kan dit door een insteek te kiezen die gericht is op het vasthouden en versterken van het veiligheidsniveau binnen de gemeente. Hiervoor zijn strategisch inhoudelijke en organisatorische uitgangspunten en veiligheidsprioriteiten geformuleerd.

Inhoudelijke uitgangspunten

- met inwoners en het maatschappelijk middenveld samen werken aan veiligheid;
- een gecombineerd bestuursrechtelijk, strafrechtelijk en privaatrechtelijk optreden tegen criminaliteit;
- werken volgens het principe van de veiligheidsketen (proactie, preventie, preparatie, repressie en nazorg);
- een duidelijke maar sociale aanpak. Er moet balans zijn in preventief en repressief optreden;
- zichtbaarheid van en snelheid in het nemen van maatregelen in de openbare ruimte om overlast en onveiligheid te bestrijden

Organisatorische uitgangspunten

- het werken op basis van analyses en ervaringen van professionals
- een themagerichte benadering die dorpsgericht wordt ingevuld
- veiligheid als facetbeleid. Dat houdt in dat veiligheid niet exclusief belegd kan zijn bij één afdeling
- een regisserende rol voor de gemeente
- de cyclus van het veiligheidprogramma. Eens in de vier jaar een programma. En jaarlijks een uitvoeringsprogramma en verantwoordingsverslag.

Veiligheidsprioriteiten 2013-2016

Hoogste prioriteit

- **Veel voorkomende criminaliteit en woninginbraken**
- **De aanpak van (Huiselijk) Geweld**
- **De aanpak van overlastgevende groepen**

Prioriteit

- Crisisbeheersing
- Het stimuleren van bewonersparticipatie
- Nazorg ex-gedetineerden
- De aanpak van ondermijning (o.a. tegengaan witwaspraktijken en aanpak hennepsteelt)

Hoofdstuk 1 Inleiding

De gemeente Geldermalsen heeft veiligheid hoog in het vaandel staan. Ondanks het feit dat we een relatief veilige gemeente zijn, is het noodzakelijk blijvend te investeren in veiligheid. Willen inwoners zich 'thuis' kunnen voelen in hun omgeving, dan is het belangrijk dat ze zich ook veilig voelen in en rondom huis, straat en buurt. Om dat te bereiken is samenwerking nodig. Samenwerking tussen gemeentelijke domeinen en afdelingen. Samenwerking tussen gemeente en externe partijen zoals politie, brandweer, OM, welzijnswerk, maatschappelijk werk enzovoorts. Maar nog belangrijker, samenwerking tussen veiligheidspartners en inwoners. Daarin liggen voor de komende vier jaar kansen om de ingezette koers vast te kunnen houden en te versterken. Waar is het Integraal Veiligheidsplan op gericht?

Integraal Veiligheidsprogramma 2013-2016
Veel voorkomende criminaliteit / Woninginbraken
Huiselijk geweld
Jeugdoverlast
Crisisbeheersing
Buurtbemiddeling / Bewonersparticipatie
Nazorg ex-gedetineerden
Ondermijning

Dit integraal veiligheidsplan richt zich voornamelijk op sociale veiligheid en 'crisisbeheersing'. Er zijn in het integraal veiligheidsprogramma wel raakvlakken met fysieke veiligheid, maar daar wordt in dit integraal veiligheidsprogramma niet verder op ingegaan. Hierbij valt te denken aan verkeersveiligheid, brandveiligheid, externe veiligheid, risicokaart, en integrale handhaving. Het onderwerp verkeersveiligheid is ingebed binnen het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan van de afdeling Openbare Ruimte. Brandveiligheid is ingebed in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Externe veiligheid, veiligheidsplannen voor bedrijven die vallen onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO), veiligheidsplannen voor LPG-tankstations en in het verlengde daarvan het beheer van de risicokaart is voorbehouden aan de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Het idee achter deze keuze is gelegen in het uitgangspunt zoals verwoord in paragraaf 2.6.3 waarin uiteen wordt gezet dat veiligheid 'facetbeleid' is en de genoemde raakvlakken met veiligheid primair tot de verantwoordelijkheid van andere beleidsterreinen behoren.

Proces

Het proces dat is doorlopen om te komen tot een uiteindelijk Integraal Veiligheidsplan 2013-2016 voor de gemeente Geldermalsen is geënt op de methode 'Kernbeleid Veiligheid' van de VNG. Deze methodiek omvat een aantal te doorlopen stappen. Deze stappen zijn:

1. Het opstarten van het traject middels een startnotitie welke in maart 2012 in de gemeenteraad is besproken
2. Het maken van een veiligheidsanalyse op basis van de wijkscan van de politie
3. Het prioriteren van veiligheidsprioriteiten. Dit is gedaan in de beeldvormende sessie van 19 juni waarbij ook maatschappelijke organisaties aanwezig waren zoals stichting Elk, Kleurrijk Wonen en de politie.
4. Opstellen van het Integraal Veiligheidsplan
5. Opstellen van het Uitvoeringsplan voor het eerste jaar (2013) dat het Integraal Veiligheidsplan in werking treedt. Het Uitvoeringsplan is een jaarplan, wat betekent dat de gemeenteraad ieder jaar weer een nieuw Uitvoeringsplan ter kennisgeving toegezonden krijgt.

Hoofdstuk 2 Strategisch kader

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de strategische uitgangspunten en hoofdkoers van het nieuwe programma. Tevens worden de strategische partners en het belangrijkste flankerende beleid benoemd.

2.1 Lokaal, regionaal en landelijk kader

Om te bereiken dat de gemeente Geldermalsen blijvend aandacht heeft en houdt voor veiligheid en veiligheidsbeleving van inwoners dienen twee inspanningen leidend te zijn. (1) Een herkenbare inzet van de politie, gericht op het sturen op vertrouwen. (2) Het samen met het maatschappelijk middenveld (het geheel aan particuliere organisaties in de samenleving die verschillende groepen, meningen en belangen vertegenwoordigen) vorm geven aan veiligheidsprojecten gericht op burgerparticipatie, (jongeren)overlast, veelvoorkomende criminaliteit, ondermijning en misdrijven met grote impact. Deze thema's vormen de rode draad van het Integraal Veiligheidsprogramma 2013-2016. Andere onderwerpen die aan de orde komen zijn: (huiselijk) geweld, nazorg en terugkeer ex-gedetineerden/veelplegers en crisisbeheersing. De hierboven genoemde veiligheidsthema's spelen ook op regionaal niveau. Vandaar dat gemeenten in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid ook samen de handen ineen hebben geslagen om overkoepelende instrumenten te ontwikkelen en overkoepelende afspraken te maken om de criminaliteit te reduceren. Een andere regionale ontwikkeling betreft de oprichting van de zogenaamde Regionaal Informatie en Expertisecentra (RIEC). Het RIEC vormt een spilfunctie om binnen en buiten de regio informatie te verzamelen over criminele activiteiten, personen en organisaties. Op basis van deze informatie kan het RIEC de burgemeester informeren en adviseren hoe hier gecombineerd bestuurs- en strafrechtelijk mee om te gaan. Andersom kan de gemeente in het kader van de vergunningverlening een beroep doen op het RIEC om bij vermoedens van criminele activiteiten 'bronnenonderzoek' te laten plaatsvinden. Dit zou kunnen leiden tot het weigeren of intrekken van drank en horeca gerelateerde vergunningen.

Op landelijk niveau vormt veiligheid één van de drie belangrijkste pijlers van het kabinetsbeleid van het Kabinet Rutte I. 'Grenzen stellen en handhaven' is het motto. Ontwikkelingen die van invloed zijn op het Integraal Veiligheidsprogramma betreffen: de aanpak van (drugs)overlast, agressie en geweld en de vorming van een nationale politie. Ook bij een nationale politie behoudt de burgemeester het gezag over de politie. Meer informatie over de nationale politie vindt u in bijlage 4.

2.2 Terugblik op de vorige periode

De veiligheidskoers is in 2008 uitgezet in het Integraal Veiligheidsprogramma 2008-2011. Dit plan was tot en met 2011 leidend voor de veiligheidsaanpak binnen de gemeente Geldermalsen. De belangrijkste doelen uit dat plan betroffen inspanningsdoelen. Het opnemen van inspanningsdoelen was destijds logisch omdat er vanuit het bureau Integrale Veiligheid & Rampenbestrijding op het gebied van veiligheid eerst een goede structuur moest worden neergezet en een goede relatie moest worden opgebouwd met interne en externe partners.

Inspanningsdoelen die gehaald zijn betreffen ondermeer

- De vorming van een jeugd- en veiligheidsoverleg om jongerenoverlast te voorkomen of te beperken;
- Aansluiting vinden bij regionale en districtelijke overleggen en initiatieven;
- De aanpak van huiselijk geweld waaronder de toepassing van het huisverbod om daders van huiselijk geweld uit huis te plaatsen.

2.3 Missie

Het is de missie van de gemeente om te werken aan een afname van veelvoorkomende criminaliteit, woninginbraken, overlast en geweld en een toename van het vertrouwen in de politie en de veiligheidsaanpak van de gemeente.

2.4 Visie

Veiligheid is een taak van ons allemaal. Dus samenwerking staat centraal. Hierbij is het van belang dat inwoners zich serieus genomen voelen door gemeente en veiligheidspartners, maar ook zelf meewerken aan een veilige leefomgeving. Daarnaast is de publieke ruimte van ons allemaal. Deze mag niet geclaimd worden door wie dan ook. Voor alles geldt: respect is de basis en asociaal, overlastgevend en crimineel gedrag wordt bestraft. Overigens zonder afbreuk te doen aan achterliggende zorgvragen. De regels hiertoe worden duidelijk gecommuniceerd en gehandhaafd.

2.5 Doelstelling

Het vasthouden en op onderdelen versterken van veiligheidssituatie. Dit kan door te blijven doen wat reeds gedaan (zie bijlage vier) wordt en door het veiligheidsnetwerk te verstevigen en uit te breiden. De gemeente kan niet alleen zorgen voor een veiliger Geldermalsen maar is hierbij afhankelijk van een groot aantal (externe) partners.

2.6 Strategische inhoudelijke uitgangspunten

2.6.1 Burgerparticipatie

Burgers zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor hun eigen veiligheid. Van hen mag verwacht worden dat zij actief bijdragen aan hun eigen veiligheid. Gebleken is dat een actieve houding van burgers hun zelfredzaamheid vergroot en daarmee tevens het gevoel van veiligheid wordt versterkt. Het geven van handelingsperspectief aan bewoners, ondernemers en andere betrokkenen is een belangrijk onderwerp, dat door de hele gemeentelijke veiligheidsaanpak heen loopt. Waar de veiligheid van onze inwoners, ondernemers en bezoekers daadwerkelijk gevaar loopt, moet men op de overheid kunnen rekenen.

2.6.2 Samen sterk

Politie, gemeente en Openbaar Ministerie kunnen niet alleen de veiligheid verbeteren. Daarbij is volop de hulp van burgers en het maatschappelijk middenveld nodig. Uit landelijk onderzoek blijkt ook dat betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld grote invloed heeft op het veiliger maken van de samenleving, en dat hun rol in de aanpak van onveiligheid versterkt moet worden. Daarbij wordt zeker gedacht aan de volgende partners: scholen, welzijnsinstellingen (bijvoorbeeld de Centra voor Jeugd en Gezin), verslavingszorg, woningcorporatie Kleurrijk Wonen (bijvoorbeeld bij de aanpak van overlast in buurten of woninginbraken) maar ook bedrijven (bijvoorbeeld bij de aanpak van geweld tegen werknemers met een publieke taak) of het beveiligen van bedrijventerreinen.

2.6.3 Bij strafbaar gedrag de rekening presenteren

Plegers van strafbare feiten moeten in toenemende mate ervaren dat hun gedrag financiële consequenties heeft. Uitgangspunt voor de aanpak is dat alle wettelijke mogelijkheden, dus zowel strafrechtelijk, bestuursrechtelijk als privaatrechtelijk, worden ingezet om daders financieel te raken. Zo geldt uiteraard voor criminelen die zich schuldig maken aan vermogensdelicten dat hen de onrechtmatig verkregen buit wordt ontnomen. Vandalen die vernielingen hebben gepleegd, moeten zodra ze bekend zijn als dader, de rekening gepresenteerd krijgen. De door hen gemaakte schade moet volledig op hen worden verhaald. Dus niet alleen de kosten voor het nieuwe bankje, maar ook het verwijderen van het vernielde exemplaar en de arbeidsuren van de medewerkers die de werkzaamheden verrichten etc. In de praktijk is dit echter wel lastig om te realiseren en is het tot op heden ook nog niet gelukt, aangezien van de dader(s), na een vernieling, vaak elk spoor ontbreekt. De gemeente Geldermalsen streeft er echter wel naar om daders die wel gepakt worden ook daadwerkelijk voor de gemaakte kosten te laten opdraaien.

2.6.4 Werken volgens de veiligheidsketen

Werken volgens de methodiek van de veiligheidsketen levert een gestructureerde aanpak van onveiligheid op. Deze methodiek biedt tevens de mogelijkheid om, al voordat er een concreet probleem aan de orde is, bepaalde maatregelen en acties op te starten om concrete problemen of onveilige situaties te voorkomen.

Proactie

voorkomen van (toekomstige) onveiligheid door structurele, veelal indirecte oorzaken van onveiligheid aan te pakken. Dit kan bijvoorbeeld door in een zeer vroeg stadium 'risicjongeren' te signaleren en hier een persoonsgerichte aanpak voor te ontwikkelen.

Preventie

het beperken van onveiligheid door veelal directe oorzaken van onveiligheid aan te pakken. Het gericht inzetten van politie/toezichthouders is hiervan een voorbeeld. Ook het snoeien van de buitenruimte waardoor er meer zicht op bepaalde plekken ontstaat is hiervan een voorbeeld.

Preparatie

de voorbereiding van acties om de veiligheid te herstellen. Bijvoorbeeld de inzet van verblijfsontzeggingen of in het kader van crisisbeheersing het draaien van oefeningen.

Repressie

het uitvoeren van geplande acties, maar ook iedere vorm van acuut optreden na incidenten, rampen, delicten en/of overtredingen

Nazorg

het herstel van de situatie en evaluatie (lerend vermogen)

2.6.5 Duidelijk maar sociaal

De aandacht voor preventie en repressie moet in balans zijn. Repressie is nodig, maar is alleen blijvend effectief in combinatie met preventie en zorg. Blijvende en soms meer aandacht is nodig voor versterking van de sociale controle, voor zorg en begeleiding om afglijden naar crimineel gedrag te voorkomen, en voor maatregelen die de gelegenheid tot criminaliteit beperken zoals het keurmerk veilig wonen.

2.6.6 Zichtbaar en snel

De te nemen maatregelen moeten zo zichtbaar mogelijk zijn. Vooral zichtbare maatregelen / activiteiten en resultaten zullen bijdragen aan het vergroten van het veiligheidsgevoel van inwoners. Datzelfde geldt voor een snelle inzet van veiligheidspartners bij de aanpak van onveiligheid en overlast.

2.7 Strategische organisatorische uitgangspunten

2.7.1 Gebaseerd op cijfers en ervaringen

Het Integraal Veiligheidsplan kan alleen effectief en probleemgericht zijn als er een goede analyse aan ten grondslag ligt. Dat betekent dus niet alleen een kwantitatieve analyse, maar ook een goed inzicht hoe partijen met elkaar zouden moeten samenwerken. Tevens is het van belang om te beschikken over betrouwbare onderzoeksresultaten waarin de objectieve (feitelijk meetbare) veiligheid en de subjectieve (gevoel van) veiligheid van de burgers duidelijk naar voren komt. Met betrekking tot de objectieve veiligheid beschikt de gemeente al over de wijkscan van de politie Geldermalsen. Uit deze scan komen de veiligheidservaringen van burgers echter minimaal naar voren. Om ook een beeld te krijgen van de veiligheidsgevoelens van burgers dient er in 2013

onderzoek plaats te vinden, een zogeheten nulmeting. In 2015 dient dit onderzoek herhaald te worden zodat gemeten kan worden of de (subjectieve) veiligheidsbeleving onder burgers is verbeterd.

2.7.2 Facetbeleid

Facetbeleid is beleid dat inhoudelijk raakvlakken heeft met andere beleidsterreinen. Een facetbenadering houdt in dat de raakvlakken primair tot de verantwoordelijkheid van 'andere' beleidsterreinen behoort. Bijvoorbeeld het snoeien van overhangend groen, waardoor de zichtbaarheid toeneemt en waardoor ook de veiligheid toeneemt. Het voordeel van een facetbenadering is dat er gemeentebreed aan veiligheidsbewustzijn wordt gewerkt. Op het moment dat er sprake is van een meer gecentraliseerde benadering is de kans groter dat er te geïsoleerd naar het veiligheidsprogramma wordt gekeken en er geen sprake is van integraliteit. Integraal wil in het kader van facetbeleid zeggen dat het belang van veiligheid wordt ingebracht bij keuzeprocessen die plaatsvinden binnen andere beleidsterreinen. Door bijvoorbeeld in het kader van het jeugdbeleid al vroegtijdig risicogedrag aan te pakken, kan de veiligheidssituatie in de gemeente positief worden beïnvloed. Voor de effectiviteit van een facetbenadering is een aanjaagfunctie in de gemeentelijke organisatie van groot belang. Hierin ligt een rol voor de beleidadviseur van de afdeling Bedrijfs- en Bestuursondersteuning/ Taakveld openbare orde en veiligheid. De neiging bestaat te geïsoleerd naar het Integraal Veiligheidsprogramma te kijken. Het is een grote uitdaging voor de komende vier jaar om veiligheid een meer integraal onderdeel te laten uitmaken van de andere beleidsvelden.

De insteek van het integraal veiligheidsprogramma is er ondermeer op gericht zaken meetbaar te maken. Hier moet, ook gezien de voortgangsrapportages die volgen, wel een kanttekening bij geplaatst worden. De raad voor het openbaar bestuur, een adviesorgaan dat adviseert over het inrichten en functioneren van de overheid, zegt over prestatiemeting bij veiligheid het volgende: 'veiligheid is als product te gecompliceerd en te meervoudig voor prestatiemeting omdat de organisatie meer proces dan productgeoriënteerd is, veiligheid als product te sterk is vervlochten met andere terreinen en een kwalitatief begrip als veiligheid niet goed in prestatie-indicatoren is te vatten.'

2.7.3 Regie bij gemeente

De gemeente Geldermalsen heeft de regie op het integraal veiligheidsprogramma. De ervaring in het kader van de samenwerking op lokaal niveau heeft laten zien dat de regierol van de gemeente zich beweegt tussen een uitsluitend faciliterende en een inhoudelijk sturende en financieel sturende rol. In de komende vier jaar moet de regierol worden versterkt door inzichtelijk te maken wat iedere partij kan en moet bijdragen aan de objectieve en subjectieve veiligheid. Daar waar sprake is van financiële sturing moet een behoorlijke verantwoording op inspanningsverplichtingen en resultaat worden gevraagd. Om de regierol goed in te vullen is draagvlak en ruggensteun vanuit college en raad noodzakelijk. Vooral om ervoor te zorgen dat er intern en waar mogelijk extern flexibiliteit, snelheid van handelen en - bij onvoorziene veiligheidontwikkelingen- financiële ruimte wordt gerealiseerd.

2.7.4 Geldigheidsduur integraal veiligheidsplan en jaarschijven

Dit integraal veiligheidsplan 2013-2016 heeft een geldigheidsduur van vier jaar. Per jaar wordt er gewerkt met een jaarschijf, het zogeheten uitvoeringsplan, waarin alle uit te voeren plannen en activiteiten voor dat jaar zijn omschreven en beschreven. Vanaf 2013 wordt er ieder jaar een uitvoeringsplan gemaakt wat ter goedkeuring aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. De eerste jaarschijf is als bijlage bij dit integraal veiligheidsplan gevoegd. De overige jaarschijven, worden aan de raad voorgelegd in de maand november voorafgaand aan het jaar waarin er met de jaarschijf gewerkt gaat worden.

2.8 Strategische partners

Behalve de gemeente hebben vele andere organisaties hun eigen verantwoordelijkheid met betrekking tot veiligheid en leefbaarheid. Hieronder worden de meest strategische partners genoemd. Deze lijst is zeker niet uitputtend. Vooropgesteld: inwoners vormen de belangrijkste partner in veiligheid.

Politie

Bij veiligheid en veiligheidsprogramma wordt veelal eerst naar de politie gekeken. Dat is begrijpelijk want de politie vervult een essentiële rol in het bevorderen van de veiligheid en in het optreden tegen criminaliteit. Binnen de veiligheidszorg vormt de politiezorg een brug naar de partners in veiligheid. De taken van de politie kunnen in grofweg drie delen worden opgeknipt, namelijk:

- Taken van de wijkagent bestaande uit o.a.:
 - o Voorlichting geven over veiligheid in de wijk in samenwerking met gemeente en/of andere partners als de woningbouwvereniging.
 - o Samenwerken met jeugd- en jongerenwerkers en hangjongeren, indien nodig, aanspreken op hun gedrag.
 - o Uitvoeren van verkeerscontroles en houden van milieutoezicht in de buitengebieden.
 - o Het organiseren van informatiebijeenkomsten, bijvoorbeeld naar aanleiding van een inbraakgolf in de wijk.
 - o Meewerken aan projecten gericht op de jeugd.
 - o Waarschuwen en bekeuren van mensen in de wijk die zich niet aan de regels houden.
 - o Bestrijding van criminaliteit in de wijk in samenwerking met recherche en noodhulp.
- Noodhulp; Noodhulp is de dienst die surveilleert en reageert op meldingen van incidenten. Deze dienst surveilleert 24 uur per dag. De meldkamer beoordeelt de ernst van de incidenten die gemeld worden en bepaalt welk geval prioriteit heeft.
- Opsporing; recherche onderzoek na bijvoorbeeld een overval, maar ook opsporing van vermiste of ontvoerde kinderen.

Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie (OM) is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke rechtshandhaving en heeft gezag over de opsporingstaken van de politie, waarmee een belangrijk deel van de politiecapaciteit is gemoeid. Voor de gemeente is het OM een belangrijke samenwerkingspartner, zeker waar het gaat om de aanpak van veelplegers en de jongerenoverlast, maar ook ondersteuning bij zaken die een gemeentelijke prioriteit hebben en een gezamenlijke aanpak vergen zoals bijvoorbeeld het tegengaan van witwaspraktijken of andere ondermijnende activiteiten (aanpak hennepcultuur, overlast drugs etc.)

Kleurrijk Wonen

Het belang van een woningcorporatie vloeit voort uit het feit dat zij verhuurder is van veel woningen en niet alleen verantwoordelijk is voor een goede staat van het verhuurde, maar ook voor de leefbaarheid van de directe omgeving van haar vastgoed en voor het zorgdragen van het rustig woongenot van haar huurders, indien andere huurders dit verstoren door overlast. Ook in het kader van wijk- en buurtgericht werken en in de aanpak van woninginbraken is de woningcorporatie een belangrijke partner.

Welzijnsinstellingen / Verslavingszorg/ Schuldhulp

Bij het oplossen van problemen binnen de gemeenschap is er een belangrijke rol weggelegd voor welzijnsinstellingen. Het maatschappelijk werk is belangrijk gezien haar bijdrage via individuele hulpverlening (zoals huiselijk geweld). Ook het Jongerenwerk (Mozaïek Welzijn) wordt betrokken bij de uitvoering van plannen. Via het aanbieden van activiteiten en voorzieningen kan preventief een

invulling worden gegeven aan een zinvolle vrijetijdsbesteding. Daarnaast kennen zij jongeren en hun families. In die zin vervullen ze ook een belangrijke signalerende rol richting zorgnetwerken, verslavingszorg en schuldhelpverlening. De laatste twee partners spelen een grote rol daar waar het gaat om het doorbreken van patronen.

Onderwijsinstellingen

Scholen zijn belangrijke instellingen omdat zij de jongeren dagelijks meemaken. Ze vormen een sleutelrol in het overbrengen van signalen en bij de uitvoering van Haltprogramma's.

Veiligheidsregio

De gemeente participeert in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ). Vanuit de VRGZ wordt brandweezorg geleverd aan de gemeente. Maar in samenwerking met de VRGZ bereidt de gemeente zich ook voor op crises en vormen van maatschappelijke onrust. Ook is de veiligheidsregio gelinkt aan sociale veiligheid doordat ze deelnemen aan integrale controles, voorbereidingen op oud en nieuw etc. In het kader van voorlichting geven aan inwoners over zelfredzaamheid bij crises speelt de Veiligheidsregio een sleutelrol.

Samenwerkingsverbanden

Naast lokaal werkzame partners zijn er ook regionaal gezien strategische samenwerkingsverbanden. Het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) is een voorbeeld van een dergelijke organisatie die als netwerkpartner een rol speelt in de aanpak van onveiligheid. Ook het Veiligheidshuis is een partner die op het gebied van jeugd, veelplegers, ex-gedetineerden en huiselijk geweld een belangrijke rol speelt in het veiligheidsdomein.

Veiligheidshuis Tiel

Hierboven werd het Veiligheidshuis al even kort aangehaald, maar wat is het Veiligheidshuis nu eigenlijk precies? In een Veiligheidshuis werken instanties op één locatie (Veiligheidshuis Tiel) samen aan opsporing, vervolging, berechting en hulpverlening. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit.

De ketenpartners signaleren problemen, bedenken oplossingen en voeren die samen uit. Werkprocessen worden op elkaar afgestemd, zodat strafrecht en zorg elkaar aanvullen. Ingezet wordt op gedragsverandering, recidivevermindering en verbetering van de kwaliteit van leven van de delinquent. Men gaat dadergericht, gebiedsgericht en probleemgericht te werk. Het Veiligheidshuis Tiel kent momenteel vier kamers, namelijk de kamer jeugd, de kamer veelplegers, de kamer huiselijk geweld en de kamer ex-gedetineerden.

Hoofdstuk 3 Analyse op hoofdlijnen

Er zijn uitgebreide samenvattende rapporten beschikbaar die gedetailleerd op veiligheid en leefbaarheid ingaan. In dit hoofdstuk worden de voor het IVP relevante onderdelen eruit gehaald die naar ons inzicht de kern aangeven van waar het over zou moeten gaan. Deze informatie is mede gebaseerd op de 'Wijkscan criminaliteit en overlast gemeente Geldermalsen' van de politie. Deze wijkscan vindt u in bijlage 1.

3.1 Veiligheidsbeleving

Het landelijk gemiddelde met betrekking tot de tevredenheid over veiligheid ligt op een 6.8. In het veiligheidsonderzoek dat in 2013 in Geldermalsen plaats dient te vinden wordt de tevredenheid met betrekking tot de veiligheid van de inwoners van Geldermalsen gepeild. Een dergelijk onderzoek gericht op veiligheid en veiligheidsbeleving heeft al een aantal jaren niet plaatsgevonden in Geldermalsen. Het onderzoek dat in 2013 plaats vindt kan worden beschouwd als een nulmeting die opvolging krijgt in 2015. Naar aanleiding van het onderzoek in 2013 en de uitkomsten hiervan dient bepaald te worden wat de streefwaarde voor 2015 moet worden.

3.2 Cijfermatig beeld

Het criminaliteitsverloop in Geldermalsen laat een redelijk grillig beeld zien. Per thema is te zien dat er met enige regelmaat relatief grote stijgingen en dalingen waar te nemen zijn. Voor de periode 2013-2016 wordt ingezet op een rustiger beeld waarbij alle veiligheidsthema's een geleidelijk dalende lijn laten zien, wat resulteert in lagere criminaliteits- en overlastcijfers. In onderstaande tabel zijn de criminaliteitscijfers van 2007 tot en met 2011 te zien. De groene cijfers geven aan dat er een significante verbetering van dat veiligheidsthema heeft plaatsgevonden ten opzichte van het voorgaande jaar. De rode cijfers geven aan dat er een significante verslechtering heeft plaatsgevonden van dat veiligheidsthema ten opzichte van het voorgaande jaar.

Geldermalsen	2007	2008	2009	2010	2011
Misdrijven					
Diefstal / Inbraak woning	62	82	114	117	117
Voertuigcriminaliteit	306	341	266	200	250
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	139	169	151	183	84
Diefstal / inbraak bedrijven	81	83	90	64	53
Winkeldiefstal	24	19	12	26	10
Overige vermogensdelicten	194	181	160	183	192
Zedendelicten	20	14	15	10	19
Gewelddelicten	149	206	123	122	129
Aantasting openbare orde / ruimte	235	245	243	180	177
Illegale handel	64	59	70	83	77
Overige misdrijven	132	156	179	173	235
Incidenten					
Overlast incidenten	810	990	739	590	427

Milieu incidenten	204	175	165	175	183
Branden incidenten	66	62	56	58	57
Gewonden in het verkeer	19	19	24	26	7
Doden in het verkeer	3	3	3	2	2

Hoofdstuk 4 Hoofddoelstelling en prioriteiten

Op basis van de strategische uitgangspunten en de analyse kan geconcludeerd worden dat het Integraal Veiligheidsprogramma meer dan ooit een zaak is van 'samenwerking'. Zonder samenwerking kan er geen sprake zijn van 'vasthouden en versterken'. Deze samenwerking vraagt stuurmanskunst. Want in een samenleving die complexer is geworden en waar veel partijen rondom een veiligheidsprobleem samenkomen, is het de kunst de eenvoud en snelheid in aanpak vast te houden.

4.1 Hoofddoelstelling

Het vasthouden en op onderdelen versterken van de huidige veiligheidssituatie. Dit kan door de ingezette veiligheidskoers te handhaven en te sturen op interne en externe samenwerking waarbij ieders bijdrage aan een veilige lokale samenleving duidelijk wordt omschreven.

4.2 Subdoelstelling

Wat willen we bereiken?

De sociale veiligheid in de gemeente, voornamelijk op de 'prioriteiten' aantoonbaar verbeteren. Het subjectieve veiligheidsgevoel waar mogelijk versterken en in stand houden. Het vertrouwen en de tevredenheid over de veiligheidsaanpak moet zeker op een 7.0 uitkomen.

4.3 Prioriteiten

Op basis van een beeldvormende sessie met leden van de gemeenteraad, cijfers, ervaringen van professionals, landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen wordt er de komende vier jaar ingezet op de volgende thema's om de bovengenoemde doelstelling te bereiken. Bij beperkte mogelijkheden/middelen wordt voorrang gegeven aan aanpak van prioriteiten 1 tot en met 3 boven prioriteiten 4 tot en met 7.

Hoogste prioriteit

1. Veel voorkomende criminaliteit & woninginbraken

2. Huiselijk Geweld

3. Aanpak (jongeren)overlast

Prioriteit

4. Crisisbeheersing

5. Bewonersparticipatie

6. Nazorg ex gedetineerden

7. Ondermijning

De meeste van de bovengenoemde prioriteiten staan niet los van elkaar. Een paar voorbeelden. Wanneer wij er als samenleving niet in een vroeg stadium voor kunnen zorgen dat aan overlastgevend gedrag van jongeren enerzijds grenzen gesteld worden en anderzijds wegen geopend worden om hun(psycho)- sociale problemen aan te pakken, kunnen problemen ontstaan zoals: uitingen van frustratie richting overheid (agressie, vervuiling, vernielingen), verslaving, inbreken/diefstal, rondhangen op straat, toeleiding naar criminaliteit (klusjes binnen criminele netwerken (dealen, hennepteelt, helen, loverboys etc.)). Wanneer wij er als samenleving niet voor kunnen zorgen dat ex-gedetineerden na hun vrijlating over de noodzakelijke randvoorwaarden (onderdak, inkomsten, identiteitspapieren, zicht op werk/scholing) voor meedoen in de samenleving kunnen voldoen, dan ontstaan er op andere gebieden problemen: rondhangen op straat, inbreken/stelen om aan geld te komen, verslaving etc.

Hoofdstuk 5 Prioriteit 1: Veel voorkomende criminaliteit en woninginbraken

Ten aanzien van woninginbraken springt Geldermalsen er negatief uit als de cijfers worden vergeleken met omliggende gemeenten. Woninginbraken worden tot de categorie 'misdrijven met grote impact' gerekend. En terecht: het gevoel van veiligheid kan door een woninginbraak fors afnemen.

Ten aanzien van veel voorkomende criminaliteit (een verzamelnaam voor autokraken, fietsdiefstallen en vernielingen) zien we een stijging van autokraken en een lichte afname van fietsdiefstallen. De term veel voorkomende criminaliteit is relatief nieuw. Voorheen werd de term 'kleine criminaliteit' gebruikt. Maar die deed geen recht aan het karakter van het delict. Immers, het is bijzonder vervelend en ongemakkelijk om persoonlijke eigendommen die je dagelijks nodig hebt, te verliezen door criminaliteit. Daarnaast kan het een negatieve invloed hebben op het veiligheidsgevoel. Veel voorkomende criminaliteit en woninginbraken dienen de komende jaren structureel te worden opgepakt. De enige manier om de cijfers omlaag te krijgen is aandacht voor technische preventie, sociale preventie en een goede daderanalyse en opsporing.

Binnen dit thema wordt ook het onderwerp fietsoverlast aangepakt. Bij het station Geldermalsen en in mindere mate het station in Beesd is er sprake van fietsoverlast als gevolg van fout gestalde fietsen (buiten de rekken) en weesfietsen (fietsen, veelal in slechte staat, die er tenminste drie weken onafgebroken staan). Dit zorgt ervoor dat de bereikbaarheid, maar ook de toegankelijkheid en overzichtelijkheid afneemt. De zogenaamde weesfietsen zorgen er ook voor dat de 'fatsoenlijke' reiziger minder plaats heeft om zijn of haar fiets neer te zetten. Het belangrijkste argument voor de fietsenaanpak is gelegen in de veiligheidssituatie. Het is onacceptabel wanneer hulpdiensten en mensen met een (visuele) beperking geen vrije doorgang hebben.

Doelstelling	2011	2016	Effect
Woninginbraken	117	- 20%	Minder inwoners zijn het slachtoffer geworden van veel voorkomende criminaliteit en auto inbraken
(Brom)fietsendiefstal	84	- 20%	Zie effect woninginbraken
Autokraken	250	- 20%	Zie effect woninginbraken
Fietsenoverlast foutgestalde fietsen		pm	Een toegankelijker, overzichtelijker en schoner stationsgebied
Fietsoverlast weesfietsen		pm	Een toegankelijker, overzichtelijker en schoner stationsgebied

Wat gaan we ervoor doen 2013-2016

Wat	Toelichting
Aanpak woninginbraken	Onder leiding van de ambtenaar OOV acties opzetten die leiden tot reductie van veel voorkomende criminaliteit en woninginbraken. Er

	wordt voornamelijk ingegaan op de actuele situatie, hotspotgebieden/-tijden, veelplegers, en het organiseren en uitvoeren van sociale en technisch preventieve maatregelen om deze delicten te voorkomen dan wel te beperken.
Fietsenacties per jaar 2 x foutgestalde fietsen 2 x weesfietsen	2 keer per jaar wordt er een fietsenactie op het station Geldermalsen gehouden. Minimaal 1 keer per jaar wordt daarin ook station Beesd meegenomen. Bij de fietsenacties worden eigenaren ruim van te voren ingelicht. Ook wordt alternatieve fietsruimte aangewezen. Indien fietsen er na afloop van een periode van twee weken (bij weesfietsen na 3 weken) nog steeds staan, worden deze afgevoerd. Men kan de rijwielen tegen betaling ophalen. In beslaggenomen fietsen worden door de politie gecontroleerd of deze van diefstal afkomstig zijn. Het organiseren van de fietsenacties vraagt een behoorlijke investering in politie en gemeentelijke capaciteit. Voor deze acties is medewerking noodzakelijk van communicatie, handhaving, ruimtelijk beheer en de coördinator openbare orde en veiligheid.
Aanpak autokraken	Organiseren van acties, gericht op bewustwording van autobezitters, om geen waardevolle spullen in hun auto te laten liggen. Preventieve controle acties door de politie i.s.m. de gemeente Geldermalsen.

Hoofdstuk 6 Prioriteit 2: Huiselijk Geweld en Geweld in de openbare ruimte

Geweld maakt grote inbreuk op de persoonlijke integriteit van mensen. Om die reden vormt het in bijna alle veiligheidsplannen van gemeenten een belangrijk onderwerp. De volgende categorieën worden in dit IVP onder geweld geschaard: huiselijk geweld en geweld in de openbare ruimte, dat wil zeggen bedreiging, mishandeling of openlijke geweldpleging.

Huiselijk Geweld

Huiselijk geweld is een van de omvangrijkste geweldsvormen in onze samenleving.

De politie noteert jaarlijks 64.000 incidenten op het gebied van huiselijk geweld. Mogelijk is dat nog maar een klein deel van het werkelijke aantal. Huiselijk geweld komt voor in alle rangen en standen binnen Nederland. Daar waar mensen in de huiselijke kring in een afhankelijkheidsrelatie van elkaar staan, bestaat de kans dat huiselijk geweld voorkomt. 'In het algemeen geldt: hoe hechter de relatie tussen dader en slachtoffer, des te intenser het huiselijk geweld.

Huisverbod

Als iemand zich schuldig maakt aan huiselijk geweld, kan hij een huisverbod krijgen. Dit betekent dat hij tien dagen zijn woning niet meer in mag. In die periode mag hij ook geen contact opnemen met de partner of de kinderen. Een rechter kan het verbod ook opleggen bij kindermishandeling. Het huisverbod zorgt voor een afkoelingsperiode waarin hulpverlening op gang kan komen. Het gaat dan om hulp voor zowel de pleger van huiselijk geweld als hulp voor het slachtoffer en eventuele kinderen.

Doelstelling

Aangezien het reeds ingezette beleid effect blijkt, wordt voorgesteld om dit beleid de komende vier jaar te continueren, waarbij wel extra aandacht wordt geschonken aan de onderstaande twee punten.

Wat	Toelichting
Minder recidive.	Zicht op recidive vanaf 2013
Zicht op het aantal tijdelijke huisverboden	Het aantal daadwerkelijk opgelegde huisverboden is in vergelijking met het aantal meldingen van huiselijk geweld erg laag. Er dient zicht te worden gehouden op het feit of de juiste dingen wel worden gedaan om huiselijk geweld te voorkomen en om huisverboden op te kunnen leggen.

Geweld in de openbare ruimte

Mishandeling, openlijke geweldpleging en bedreiging in de openbare ruimte tasten de feitelijke veiligheid aan. Echter, het tast nog veel meer het gevoel van veiligheid aan. Hoewel het probleem in Geldermalsen beperkt is, dient er toch aandacht voor te zijn in preventieve zin. Afspraken met de horeca en sportverenigingen, insteken op alcoholmatiging en een integrale aanpak van jaarwisselingsevenementen zijn daar goede voorbeelden van. Het zal duidelijk zijn dat het thema geweld ook nauw samenhangt met de andere prioriteiten zoals jongerenoverlast en veel voorkomende criminaliteit.

Doelstelling

	2011	2016
Afname geweld (m.u.v. huiselijk geweld)	129	- 15 %

In 2011 was al sprake van een daling met 38% ten opzichte van 2008. De verwachting is dat de integrale aanpak van onveiligheid – die steeds meer gestalte krijgt – en zowel een preventief en

repressief karakter een daling van nog eens 15% mogelijk moet maken. Een hoger percentage wordt onredelijk geacht omdat aan de andere kant de verwachting is dat meer mensen bereid zullen zijn aangifte te doen vanwege de bewonersparticipatie-initiatieven.

Wat gaan er ervoor doen 2013-2016

Wat	Toelichting
Opstellen horecaconvenant	1 januari 2013 treedt de nieuwe Drank- en Horecawet in werking. In deze wet wordt o.a. drankgebruik onder jongeren harder aangepakt. In samenwerking met de horeca ondernemers in Geldermalsen willen we het drankgebruik onder jongeren aanpakken en het uitgaan in de Geldermalsense horeca veiliger maken. Het opstellen van een horecaconvenant, dat wordt ondertekend door in ieder geval, burgemeester, politie en horeca ondernemers is hiervoor een goede eerste stap.
Project Alcoholmatiging	Districtelijk project van waaruit het gebruik van alcohol onder jongeren teruggedrongen moet worden.
Afspraken met sportverenigingen	De feesten zoals die worden gehouden bij bepaalde sportverenigingen leiden soms tot overlast en openlijke geweldpleging. Er zijn afspraken noodzakelijk over alcoholgebruik, (ouderlijk) toezicht en handhaving.
Opstellen Convenant Veilige School	Het convenant gaat in op wie welke verantwoordelijkheden heeft ten aanzien van agressie, vuurwerk, drugs en alcohol, vernieling, wapenbezit, seksuele intimidatie, geweld, verzuim en overlast. Het convenant wordt opgesteld in samenwerking met de wethouder onderwijs en de afdeling Samenleving.
Jaarwisselingsaanpak	De viering van oud en nieuw vraagt om een gecoördineerde aanpak vanuit de gemeente. Risicoanalyses, preventieactiviteiten, het duidelijk communiceren van grenzen door gemeente, politie en justitie en het faciliteren van activiteiten voor jong en oud horen daarbij en hebben in het verleden geleid tot een behoorlijke afname van incidenten en schadeposten. (Deze aanpak wordt al enige jaren toegepast door de gemeente Geldermalsen).

Partijen	Politie, Stichting Mozaïek Welzijn, Kleurrijk Wonen, diverse gemeentelijke afdelingen, sportverenigingen, scholen, Bureau Halt
----------	--

Hoofdstuk 7 Prioriteit 3: Aanpak Jongerenoverlast

Inwoners van de Geldermalsen hebben met enige regelmatig te maken met overlast van en door groepen jongeren. Vooralsnog is er in Geldermalsen alleen sprake van hinderlijke jeugdgroepen, waarbij wel de kanttkening dient te worden gemaakt dat één jeugdgroep de score van overlastgevende jeugdgroep bijna heeft bereikt. Om spraakverwarring te voorkomen volgt hier een korte uitleg van de verschillende vormen van jeugdoverlast. In z'n algemeenheid kun je spreken van drie typen jeugdgroepen:

- Hinderlijke jeugdgroepen;
- Overlastgevende jeugdgroepen;
- Criminele jeugdgroepen

Hinderlijke jeugdgroep

Deze groep hangt wat rond in de buurt, is af en toe luidruchtig aanwezig en trekt zich niet zoveel aan van de omgeving. Soms loopt het wel eens uit de hand en zijn er kleine schermutselingen, maar dat is doorgaans snel in de kiem gesmoord en vaak ook meer toeval dan gepland. Ook maakt de groep zich incidenteel schuldig kleine vernielingen. Een beperkt aantal jongeren maakt zich soms schuldig aan (veelal lichte) gewelds- en (in mindere mate) vermogensdelicten. Over het algemeen is het een groep die nog voldoende 'autoriteitsgevoelig' is en aangesproken kan worden op het gedrag.

Overlastgevende jeugdgroep

Deze groep is wat nadrukkelijker aanwezig, kan af en toe provocerend optreden, valt omstanders wel eens lastig (uitschelden of zelfs intimideren), vernielt regelmatig allerlei zaken en laat zich veel minder gelegen liggen aan andere mensen. Geweldsgebruik wordt niet geschuwd en de groepsleden zijn ook minder goed te corrigeren. Ook de lichtere vormen van criminaliteit waar de groep zich schuldig aan maakt, worden doelbewuster gepleegd en de groep is ook meer bezig om te zorgen dat ze niet gepakt wordt.

Criminele jeugdgroep

Deze groep bestaat (in ieder geval voor een deel) uit jongeren die behoorlijk op het criminele pad zijn geraakt. Ze zijn al vaker met de politie in aanraking gekomen. Kenmerkend voor dergelijke groepen is dat ze meer en meer criminaliteit plegen voor het financiële gewin in plaats van voor de kick of het aanzien. Deze jongeren scoren ook hoog op de delicten waar de andere twee typen groepen ook hoog op scoren. De feiten zijn echter ook ernstiger en ze schrikken ook niet terug voor het gebruik van geweld.

Beke, Van Wijk & Ferweda (2000) en Ferweda en Kloosterman (2004)

De gemeente kiest daarom voor een groeps- en persoonsgerichte aanpak van hinderlijke en overlastgevende jeugd. Het zijn voornamelijk deze groepen die voor maatschappelijke onrust en (door bewoners ervaren) overlast en onveiligheidsgevoelens zorgen. Met de inzet op hinderlijke jeugdgroepen (en/of hun omgeving!) moet voorkomen worden dat zij uiteindelijk overlastgevend worden (of als zodanig worden ervaren). De hinderlijke jeugdgroepen dienen te worden aangepakt voordat zij overgaan tot de kwalificatie overlastgevende jeugdgroep. Een quick win voor de aanpak van jeugdoverlast bestaat wanneer meer, gerichte en positieve, aandacht wordt gegeven aan deze hinderlijke jeugdgroepen. Geschat wordt dat met relatief weinig inzet deze jeugdgroep kan worden aangesproken op gedrag, mede omdat de groep voldoende autoriteitsgevoelig is. De ouders moeten hierbij nadrukkelijk worden geconfronteerd met het gedrag van hun kinderen, om zodoende te voorkomen dat deze jongeren 'afglijden' naar overlastgevend / crimineel gedrag. Maar ook zij die hinder ondervinden moeten een nadrukkelijk onderdeel van de aanpak vormen.

De zogeheten 'Nassau-groep' is een groep binnen Geldermalsen waarop een groeps- en persoonsgerichte aanpak wordt ingezet. Deze groep bestaat uit twintig jongeren van voornamelijk allochtone afkomst, die voor veel overlast zorgt in de openbare ruimte van Geldermalsen. In samenwerking met de politie, die de groep in de gaten houdt en aanspreekt en de jongerenwerkers

van Mozaïek Welzijn die huisbezoeken gaan afleggen waarbij er gesprekken worden gevoerd met de ouders en met de jongeren zelf, wil de gemeente de overlast van de 'Nassau-groep' zoveel mogelijk beperken en bewustwording bij zowel de ouders als bij de jongeren creëren. Indien de huisbezoeken van de jongerenwerkers nog niet leiden tot een afname van de overlast en verbetering van het gedrag krijgen zowel de ouders als de jongeren een brief van de gemeente, namens de burgemeester en de teamchef van politie waarin wordt gevraagd om geen overlastgevend gedrag meer te vertonen. Op deze brief kan ook nog een persoonlijk gesprek met de burgemeester, de teamchef van politie, het jongerenwerk en de ouders en jongeren zelf volgen.

Ook de overlast die in de zomerperiode wordt ervaren bij de Steenvliet wordt door de inzet van politie en extra gemeentelijk toezicht zoveel mogelijk voorkomen. Omdat wij er als gemeente aan hechten om de mening van omwonenden en jongeren te horen over de gang van zaken bij de Steenvliet in de zomerperiode wordt deze periode in het bijzijn van alle betrokken partijen geëvalueerd en worden er, indien nodig, maatregelen getroffen om eventuele ervaren overlast zoveel mogelijk weg te nemen. Hierbij moet echter wel rekening worden gehouden met het feit dat mensen bij de Steenvliet, gedurende een langere periode, op korte afstand van elkaar wonen en recreëren. Dit kan altijd spanning en irritatie oproepen.

Aanpak jeugdoverlast

Doelstelling	2011	2016	effect
Overlastcijfers aantasting openbare orde / ruimte politie	177	- 15 %	Minder inwoners ervaren overlast (van jongeren)
Aantal groepen volgens Ferwerda analyse	4	2	
Minder alcohol- en drugsgebruik onder jongeren		Streefwaarde moet bepaald worden na landelijk, regionaal of lokaal onderzoek	
Minder recidive 12-24 jarigen		Streefwaarde moet bepaald worden na landelijk, regionaal of lokaal onderzoek	

Wat gaan we er voor doen 2013-2016

Wat	Toelichting
Vasthouden aan jeugd- en veiligheidsoverleg	Iedere twee maanden vindt er afstemmingsoverleg plaats tussen gemeente, politie en jongerenwerk. Indien noodzakelijk schuiven bij dit overleg ook andere maatschappelijk betrokken organisaties aan. Het doel is signaleren, bespreken en interpreteren van meldingen / zorgelijke situaties en gestalte geven aan een groepsaanpak van overlastgevende jeugd.
Versterken samenwerking jeugdbeleid en veiligheidsbeleid	Ieder kwartaal wordt n.a.v. de bevindingen uit het jeugd- en veiligheidsoverleg een bijeenkomst gehouden met de portefeuillehouders jeugd en veiligheid en de adviseurs veiligheid en jeugd. Doel: uitvoeringsproblemen die om een beleidsmatige verandering vragen zsm oplossen. Maar ook: bij problematische samenwerking van hulpverleningspartijen en politie rondom zware individuele casussen

	wordt een beroep gedaan op de burgemeester en de wethouder om persoonlijk te interveniëren.
Versterken groepsaankpak en individuele aankpak	Er wordt een plan van aankpak ontwikkeld voor de aankpak van de meest hinderlijke jeugdgroep(en) gericht op groep, omgeving en individu waarbij de maatregelen en de rol van iedere partij duidelijk wordt omschreven. Omdat groepen wisselen van samenstelling en ook de standplaats regelmatig wijzigt, wordt indien nodig per overleg het plan van aankpak gewijzigd
Versterken acties openbare ruimte	Schoon, heel en veilig. Wanneer er meldingen komen over vuil en vernielingen dienen deze met prioriteit 1 te worden opgepakt door de afdeling Ruimtelijk Beheer. Deze werkwijze hanteert men nu al maar dit dient te worden gecontinueerd. Te lang wachten heeft als risico dat er meer vervuiling en meer vernielingen optreden. Vernielingen aan gemeentelijke eigendommen worden op de daders verhaald. Zoals eerder vermeld is dit tot op heden niet gelukt vanwege het ontbreken van daders.
Versterken communicatie	Jongeren en hun omgeving worden bij overlast vanaf de eerste helft van 2013 structureel door politie en gemeente benaderd. Jongeren en ouders worden bij de eerste overlastconstateringen mondeling door de politie en het jongerenwerk ingelicht.

Hoofdstuk 8 Prioriteit 4: Crisisbeheersing

In het kader van crisisbeheersing zijn in Nederland de gemeenten verantwoordelijk voor het onderdeel 'bevolkingszorg'. De gemeente zorgt ervoor dat mensen bij incidenten en rampen goed worden voorgelicht, opgevangen, verzorgd, geregistreerd enz. Om dit te kunnen organiseren zijn aan de gemeente verschillende processen toebedeeld. Het is belangrijk dat gemeenten deze processen borgen in de organisatie en mensen bekwaam maken voor hun werk. Daarnaast is het van belang inwoners handelingsperspectief te bieden voor wat te doen in geval van crises. Bijzondere aandacht moet daarbij uitgaan naar minder zelfredzame doelgroepen.

Doelstelling

1. De gemeente is goed voorbereid op crises en vormen van maatschappelijke onrust. Goed voorbereid betekent: een voldoende scoren op het instrument 'basiszorgniveau gemeenten' en het frequent beoefenen van de processen.
2. Inwoners zijn goed geïnformeerd en weten hoe ze moeten anticiperen op crises en vormen van maatschappelijke onrust

Wat gaan we daar voor doen 2013-2016

In een periode van 4 jaar worden alle processen geoefend. Het gemeentelijk beleidsteam en het gemeentelijk managementteam worden jaarlijks getraind.	Processen zijn - Voorlichten en informeren - Opvangen en verzorgen - Registratie van slachtoffers (CRIB) - Milieu - Uitvaartverzorging - Voorzien in primaire levensbehoeften - Nazorg - Registratie van schade en afhandeling (CRAS)
Voorlichting over zelfredzaamheid (gekoppeld aan de uitkomsten van het regionaal risicoprofiel)	In samenwerking met de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid een communicatieprogramma opstellen voor verschillende doelgroepen, variërend van de doorsnee bewoner tot mensen met ernstige functiebeperkingen.

Hoofdstuk 9 Prioriteit 5: Bewonersparticipatie (verbinding, veiligheid en vertrouwen)

Er wordt wel gezegd dat Nederland tijdens een Wereldkampioenschap meer dan zestien miljoen voetbalcoaches heeft. En in veiligheidsland wordt deze redenering ook aangehouden. Nederland zou meer dan zestien miljoen hoofdcommissarissen hebben. Dit bleek ook wel tijdens de rellen in de gemeente Haren die ontstonden na een uitnodiging voor een verjaardag via Facebook waar vervolgens duizenden jongeren op af kwamen om 'te rellen'. Er is inmiddels veel gezegd en geschreven over de aanpak door de gemeente Haren en de aanpak van de politie gedurende deze rellen. De gemeente had een feest moeten organiseren of zelfs alle toegangswegen naar de gemeente Haren af moeten sluiten. Twee mogelijke aanpakken die haaks op elkaar staan. Hieruit blijkt maar weer dat er vele meningen zijn die lijnrecht tegenover elkaar staan en waarbij er als gemeente, in overleg met de hulpdiensten en het Openbaar Ministerie, een afweging moet worden gemaakt waarbij de openbare orde en veiligheid zoveel gewaarborgd is en blijft.

Betrekken van inwoners

Het standpunt is dat inwoners meer betrokken moeten worden bij de veiligheidsaanpak mits die bereidheid er is. En die bereidheid is er. Dat blijkt o.a. uit de jaarlijkse cijfers van 'Meld Misdaad Anoniem'. 14.000 meldingen werden doorgezet naar veiligheidspartners. 81% daarvan was bruikbaar, 80% werd daadwerkelijk in onderzoek opgenomen en 74% bleek doorslaggevend of waardevol te zijn.

Maar ook lokaal is die bereidheid er. Geldermalsen behoort tot die gemeenten in Nederland die gebruik maken van Burgernet. De doelstelling voor 2013 is om minimaal 10% van het inwoneraantal van Geldermalsen aangesloten te krijgen bij Burgernet.

Bewonersparticipatie komt echter niet zomaar van de grond. Er is vertrouwen over en weer voor nodig. En verder blijkt uit onderzoek dat één van de belangrijkste voorwaarden is dat er een basis moet zijn van schoon, heel en veilig. Sturen op vertrouwen is een voorwaarde voor bewonersparticipatie en het doen dalen van de criminaliteitscijfers. Concreet betekent dat: inwoners serieus nemen op de kleine ergernissen die er spelen. Vervuiling, hondenpoep of andere ergernissen behoren net zo serieus genomen te worden als bijvoorbeeld het bestrijden van woninginbraken. En de ervaring daar leert dat wanneer politie en gemeente de kleine ergernissen aanpakken en zichtbaar in de wijk zijn, dit de informatiepositie ten goede komt. Dat is vervolgens weer goed voor de criminaliteitscijfers en het vertrouwen in de overheid.

Doelstelling

	2012	2013-2014
Deelnemers Burgernet	500	2.600
Deelnemers Waaks	0	pm

	2012	2016
Vertrouwen in politie	pm	
Beoordeling gemeentelijke inzet leefbaarheid en veiligheid	pm	

Wat gaan we ervoor doen 2013-2016

Wat	Toelichting
Burgernet en Waaks waar mogelijk koppelen aan Veiligheidsthema's	Een groot voordeel van bewonersparticipatie is dat gemeente en politie snel en gericht kunnen communiceren over veiligheid (woninginbraak, diefstal auto/fiets, zakkenrollen etc.). Op het

IVP	onderdeel 'gericht' kan er nog winst geboekt worden. Bijvoorbeeld door te selecteren op doelgroep (winkeliers, sporters). Betere selectie voorkomt dat de overheid onnodig 'onveiligheid' communiceert.
Laagdrempeligheid organiseren	Voor alle initiatieven geldt dat de spelregels van te voren helder moeten zijn voor overheid en bewoners. Tijdens (werkgroep) vergaderingen moet hier scherp op worden toegezien. Het is zonde wanneer initiatieven door onduidelijkheid anders doodbloeden
Gerichte inzet van politiesurveillanten op thema's IVP	Een voorwaarde voor bewonersparticipatie is dat een basis moet zijn van schoon, heel en veilig. Dat houdt in dat de gemeente daadwerkelijk wat moet doen met de tophema's uit het IVP die inwoners dagelijks raken en waar ze zich aan irriteren. Tussen politie en gemeentelijke BOA's dient goed te worden afgestemd wie welke werkzaamheden oppakt.
Jongerenwerk	In Geldermalsen zijn jongerenwerkers actief. Zij zijn meerdere avonden per week actief in Geldermalsen. Ze spreken jongeren aan, peilen wat de behoefte is bij jongeren en wat er leeft, ze organiseren activiteiten etc. Terugkoppeling vindt plaats via de beleidsmedewerker OO&V en de beleidsmedewerker jeugd. Doel van het jongerenwerk is het voorkomen en beperken van overlast en alternatieven bieden voor het hangen op straat.
Melders worden sleutelfiguren	Iedere klacht is een kans. Zo ziet de gemeente Geldermalsen dat ook. In het kader van overlast worden per kern namen genoteerd van mensen die een klacht hebben. Als inwoners het goedvinden worden ze periodiek gebeld om te vragen hoe ze de veiligheid in hun leefomgeving ervaren en om uit te leggen wat we doen en gedaan hebben.
Veiligheidscommunicatie	Door middel van een veiligheidsnieuwsbrief worden geïnteresseerden geïnformeerd over de veiligheidsthema's binnen de gemeente. Men krijgt daarin een handelingsperspectief aangereikt om de slachtofferkans te laten dalen of gevolgen te beperken.
Buurtbemiddeling	Opzetten van een project 'Buurtbemiddeling' voor bezitters van koopwoningen. Voor inwoners die wonen in een woning van Kleurrijk Wonen is het al mogelijk om via Kleurrijk Wonen een beroep te doen op buurtbemiddeling.
Partijen	Politie, Stichting Mozaïek Welzijn, OM, Kleurrijk Wonen, diverse gemeentelijke afdelingen.

Wat is Burgernet?

Burgernet is een samenwerkingsverband tussen burgers, gemeente en politie om de veiligheid in de woon- en werkomgeving te bevorderen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een telefonisch netwerk van inwoners en medewerkers van bedrijven uit de gemeente. De centralist van de meldkamer van de politie start, na een melding van bijvoorbeeld een inbraak of een vermist kind, een Burgernetactie op. Dit gebeurt op basis van een goed signalement.

Burgernetdeelnemers krijgen een ingesproken bericht via de (mobiele) telefoon of een tekstbericht per SMS met het verzoek uit te kijken naar een duidelijk omschreven persoon of voertuig. Gewoon vanuit de eigen woning, op straat of vanaf de werkplek. Zo kunnen inwoners direct behulpzaam zijn bij de opsporing van bijvoorbeeld dader(s), een voertuig of een vermist kind.

Wat is 'Waaks!'?

Waaks! is een veiligheidsproject, specifiek gericht op hondenbezitters. Door mee te doen aan Waaks! ondersteunen hondenbezitters in hun eigen buurt de politie in de strijd tegen criminaliteit. Van de hondenbezitters wordt gevraagd oplettend te zijn tijdens het uitlaten van de hond en de politie te bellen bij verdachte situaties. De politie kan hierdoor snel handelen. Dit vergroot de pakkans waardoor erger voorkomen kan worden. Politie en hondenbezitters houden in het project Waaks! persoonlijk contact. Daarnaast is bij signalering van verdachte zaken snelle actie verzekerd. Ook koppelt de politie terug wat er met de melding is gedaan.

Wat is 'Buurtbemiddeling'?

Bij Buurtbemiddeling wordt gewerkt met een aantal goed getrainde vrijwilligers die woonachtig zijn in de gemeente waar zij buurtbemiddeling uitoefenen. Zij bemiddelen in huis-, tuin- en keukenconflicten tussen burens. Ze proberen de ruziënde partijen met elkaar in gesprek te brengen en hen zelf een oplossing te laten bedenken. Zij spelen niet voor rechter en vellen ook geen oordeel. De vrijwilligers hebben geheimhoudingsplicht en de bemiddeling is gratis.

Het voordeel van buurtbemiddeling is dat bewoners hun problemen niet bij politie of justitie neerleggen. De burens gaan met elkaar in gesprek onder leiding van de bemiddelaars. Daarmee kan worden voorkomen dat een ruzie te hoog oploopt. Het doel is dat er uiteindelijk een oplossing komt die voor beide partijen aanvaardbaar is.

Hoofdstuk 10 Prioriteit 6: Opvang Ex-gedetineerden

Voor een veilige samenleving is het noodzakelijk dat de terugkeer van burgers uit de penitentiaire inrichtingen goed geregeld wordt. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de nazorg aan burgers die terugkeren uit detentie. In 2009 heeft de VNG de discussie met het Ministerie van Justitie over de verantwoordelijkheidsverdeling op dit terrein afgerond door het ondertekenen van het Samenwerkingsmodel Nazorg volwassenen ex-gedetineerden, met daarbij een handreiking voor gemeenten. Voor de gemeenten is het van belang om hierop te anticiperen. In korte tijd raken gedetineerden veel kwijt, zoals onderdak, werk en inkomen. Wanneer er niet wordt geanticipeerd betekent dat een zeer hoge kans op recidive.

Doelstelling

Er is sprake van samenhang en uniformiteit in de aanpak nazorg. Er wordt gewerkt volgens een (verplichte) regionale aanpak waarbij het accent ligt op ketensamenwerking op de vijf leefgebieden (huisvesting, id, inkomen, schulden en werk/zorg) met als uitgangspunt het voorkomen van recidive, criminaliteit en overlast. Iedere gedetineerde krijgt daarom na veroordeling voor een woninginbraak nazorg op maat: geldig ID-bewijs, inkomen, schuldsanering, onderdak, geïndiceerde zorg.

Wat gaan we ervoor doen 2013-2016?

0-meting (Na 0-meting worden er cijfermatige resultaatdoelen geformuleerd)	De invulling van de nazorg zal mede gebaseerd worden op een nulmeting die plaats zal vinden begin 2014. Er zal onderzoek gedaan worden naar de huidige situatie van de ex-gedetineerden die uit detentie komen. Daarbij zal gekeken worden naar problemen rondom huisvesting, verstrekken van identiteitskaart, inkomen, schulden, werk en zorg. De nazorg zal zich richten op volwassenen en minderjarige ex-gedetineerden
Inrichten coördinatiepunt	In 2011, 2012 en 2013 zal de informatie vanuit de PI gestroomlijnd worden vanuit een coördinatiepunt in het veiligheidshuis Tiel. Het coördinatiepunt zal functioneren voor de gemeenten in district De Waarden. Dit coördinatiepunt is verantwoordelijk voor de sluitende overdracht tussen de PI en de gemeenten.

Hoofdstuk 11 Prioriteit 7: Ondermijning

Wanneer we spreken over 'ondermijning', doelen we vooral op die vormen van criminaliteit die niet zichtbaar zijn voor de gemiddelde inwoner, maar die zich wel degelijk manifesteren. Hierbij moet vooral gedacht worden aan het ongewild faciliteren van witwaspraktijken door het verlenen van vergunningen of bijvoorbeeld de georganiseerde misdaad achter de hennepsteelt. Voor de lokale overheid is het een must te voorkomen dat ze een vermenging van boven en onderwereld faciliteert. Hiervoor kan een beroep worden gedaan op het instrument BIBOB en de mogelijkheid om aan te sluiten bij het Regionaal Informatie en expertisecentrum (RIEC). Voor de aanpak van hennepsteelt kan gebruik worden gemaakt van zogenaamde hennepconvenanten.

BIBOB

Per 1 juni 2003 beschikt het Openbaar Bestuur over een nieuw instrumentarium om zich weerbaarder op te stellen tegen criminele activiteiten en organisaties. Dit instrumentarium is vastgelegd in de Wet BIBOB (= Wet Bevordering Integriteitbeoordelingen door het Openbaar Bestuur) en het daarop gebaseerde Besluit BIBOB. Kern van dit wettelijke kader is dat besluiten geweigerd of achteraf ingetrokken kunnen worden indien er:

- a. Gevaar bestaat voor het plegen van strafbare feiten of het witwassen van zwart geld.
- b. Indien strafbare feiten hebben plaatsgevonden ter verkrijging van een besluit.

Een traject tot het weigeren of achteraf intrekken van besluiten gaat van start als de gemeente van politie en justitie informatie ontvangt die wijst op bovenstaande praktijken. Het kan ook dat een onderzoekstraject gestart wordt als bij de vergunningaanvraag 'vermoedelijke onrechtmatigheden' worden aangetroffen. Een beperking in de aanpak zoals die op dit moment gehanteerd wordt is dat er gewerkt wordt op basis van signalen en niet op basis van een preventief systeem waarbij ieder vergunningaanvrager (drank en horeca) zogenaamde bibobformulieren moet invullen om volledige openheid te geven over organisatiestructuren en financiers. Hoewel deze aanpak vanuit veiligheidsoptiek gewenst is, zitten er veel organisatorische nadelen aan: verhoging leges, extra capaciteit bij cluster Handhaving, extra opleiden van mensen bij veiligheid, handhaving en financiën, tegenstrijdigheid met dereguleringsprincipes etc. Een mogelijkheid om het preventieve gat toch te dichten vormt de aansluiting bij het RIEC.

Regionaal Informatie en Expertisecentrum Oost-Nederland (RIECON)

RIEC's zijn door het kabinet Balkenende IV in het leven geroepen om te voorkomen dat criminelen door de overheid worden gefaciliteerd, te voorkomen dat vermenging ontstaat tussen onder- en bovenwereld; en om economische machtsposities doorbreken die zijn opgebouwd met behulp van op criminele wijze vergaard kapitaal. De RIEC's zijn opgericht om de samenwerking tussen strafrechtelijke en bestuurlijke partijen in de regio te versterken en te ondersteunen door:

1. uitwisselen van informatie en daar waar van toepassing afstemmen van handhavend optreden Het RIEC functioneert regionaal en beschikt over informatie die essentieel kan zijn voor gemeenten om aanvragen wel/niet te verlenen. Informatie wordt gevraagd en ongevraagd aangeleverd.
2. inbrengen van expertise en kennis in diverse bestuurlijke processen (vergroten van kennis en capaciteit);
- 3 ondersteunen van provincies en gemeenten bij tegenhouden (BIBOB) en handhaven (bestuurlijke tools).

De reden waarom RIEC's regionaal zijn opgericht ligt in het feit dat bepaalde regio's of gemeenten aantrekkingskracht uitoefenen op criminele organisaties, bijvoorbeeld vanwege de beschikbaarheid van bruikbaar vastgoed, de aanwezigheid van klanten, zoals drugstoeristen, uitvoermogelijkheden en

de mogelijkheden om bij andere criminele netwerken aan te sluiten. Door informatie van de verschillende partijen regionaal te bundelen en te analyseren ontstaat een goed beeld van criminele organisaties en -activiteiten in de gehele regio. Het grote voordeel voor een gemeente is dat ze gewaarschuwd worden voor mensen die zich hier willen vestigen, maar ook dat ze een beroep kunnen doen op expertise en capaciteit om bij concrete casussen gezamenlijk zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk te kunnen optreden.

De huidige situatie binnen de gemeente Geldermalsen is dat op dit moment het instrument alleen wordt toegepast als er ernstige verdenkingen, danwel strafbare feiten zijn geconstateerd. In die zin mist het instrument zijn preventie werking. Wel is er reeds aansluiting gevonden bij het RIEC Oost-Nederland.

Doelstelling 2013-2016

Inspanningen Vaker gebruik maken van de expertise van het RIEC Oost-Nederland bij vermoedelijke gevallen van ondermijning en op basis daarvan gegrond wel/niet over te gaan op bestuursrechtelijk en strafrechtelijk optreden Bibobbeleid ontwikkelen en invoeren
Partijen Extern: Politie, RIEC Oost-Nederland en aanverwante partijen zoals belastingdienst, UWV, SVB etc. Intern: Gemeente (BBO, Financiën, Vergunning & Handhaving).

Hennepconvenant

Uit landelijke onderzoeken komt naar voren dat er achter de hennepteelt een internationaal netwerk van georganiseerde misdaad schuilt. Het is allang niet meer de onschuldige hennepsteler die voor eigen gebruik – en soms iets meer – wiet verbouwt. Het is een keiharde wereld geworden waarin mensen wordt uitgebuit, geweld niet geschuwd wordt en opbrengsten witgewassen worden in de bovenwereld. Ondanks dat (nog) niet duidelijk is in hoeverre het probleem zich ook in Geldermalsen voordoet, kan de gemeente niet achterblijven in de samenwerking. Een sluitende keten is belangrijk.:

Wat gaan we ervoor doen 2013-2016

Wat	Toelichting
Lokaal hennepconvenant sluiten met o.a. Kleurrijk Wonen	In 2014 dienen met de lokale partijen (politie, gemeente en Kleurrijk Wonen) afspraken gemaakt te worden over de uitvoering van het convenant. Dit kan plaatsvinden in het zogenaamde Uitvoeringsprogramma IVP. E.e.a. zal betrekking hebben op het instellen van een meldpunt, informatie-uitwisseling, preventieactiviteiten en procedures bij huisuitzettingen, stopzetten uitkeringen etc.
Bijhouden aantal afvalstortingen hennep buitengebied	Indien er door politie en / of BOA's afvalresten van hennepteelt worden gevonden in de gemeente Geldermalsen, dan wijst dit erop dat er ook in onze gemeente (meer dan waar de statistieken op wijzen) sprake is van hennepteelt. Statistieken van alle drugs- en drugsafval vondsten dienen te worden bijgehouden en te worden gedeeld met de gemeente zodat er een duidelijker beeld ontstaat.
Integrale Controles	Bij informatie en verzoeken van de politie betreffende het thema